Nr 7. **Kraków, niedziela 4 kwietnia 1909.** **Rok II.**

ROBOTNIK DRZEWNY

ORGAN ZWIĄZKU ROBOTNIKÓW DRZEWNYCH W AUSTRYI

WYCHODZI CO DRUGĄ NIEDZIELĘ.

Warunki prenumeraty: w Austryi: rocznie 4 kor., półrocznie 2 kor., kwartalnie 1 kor.; w Niemczech: rocznie 5 m.; w innych krajach: rocznie 7 fr. Numer pojedynczy 20 h.

Ogłoszenia: za każdy wiersz drobnem pismem (petitem) 30 halerzy. Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Wiślna l. 5, II. p. Rachunek Związku Robotników drzewnych w pocztowej Kasie oszczędności Nr 34330.

Sprawozdanie z walk cennikowych robotników drzewnych w Austryi za rok 1908.

Żadna gałęź działalności stowarzyszeń zawodowych nie odzwierciadla tak jasno wahań w konjunkturze, jak ilość i powodzenie ruchów cennikowych. Ten objaw tłómaczy się tem, że w czasie niekorzystnej konjunktury robotnicy we własnym interesie wystrzegają się strejków, które przez przedsiębiorców łatwiej wówczas mogą być zniesione bez szkody, niż w czasie większego ruchu w przemyśle. Tak więc zdarza się, że często, pomimo rzeczywistej pilnej potrzeby reformy stosunków zarobkowych, robotnicy, mądrze obliczając, żądania swe dopiero wtedy przedstawiają, kiedy nadchodzi na to najstosowniejsza pora. Wcale to zresztą nie znaczy, że los robotnika należy znośnym nazywać — raczej może być wprost przeciwnie. W czasach zastoju w przemyśle, robotnik czuje tem dotkliwiej ciągłą drożyznę wszystkich środków do życia — a nie można przecież twierdzić, aby te pieniądze, które wskutek niesumiennej lichwy żywnościowej z ludu wyduszone zostały, choć w czemkolwiek wpływały na poprawę stosunków w przemyśle. Pomimo świetnych urodzajów w roku ubiegłym — ceny zboża i mąki nietylko, że nie spadły, lecz podniosły się nawet, przynajmniej w Niemczech i w Austryi, w obu państwach, których losy obdarzyły najbezwzględniejszymi agraryuszami. Zapędom tych przyjaciół ludu, którzy — z nędzy i głodu całej ludności zyski ciągną — nie można tamy żadnej położyć, gdyż rząd i parlament przez szalone celne i podatkowe przepisy, otwarcie popiera interesa gruntowych i żywnościowych lichwiarzy. Ale powoli, ze wzrastającą dojrzałością i uświadomieniem mas, wyszukuje sobie stan robotniczy drogi i sposoby dla ukrócenia wyzysku ludności jako konsumentów. Zaś walka na polach zawodowych służy we wszystkich swych fazach i formach sprawie usunięcia lub przynajmniej ograniczenia niesłychanego wyzysku robotników jako producentów. Utrzymanie walki tej w stanie możliwie silnego napięcia, jest zadaniem trudnem i rozległem, ale w interesie klasy robotniczej musi ono być wypełniane we wszystkich kierunkach, jeśli wysiłki nie mają pozostać bezużytecznymi.

Nie zawsze można było znaleźć między robotnikami tę chłodną rozwagę, która jest konieczną, aby odpowiednio ocenić wszystkie czynniki, wchodzące w grę przy walce cennikowej.

W początkach ruchu robotniczego, gdy nieraz zapał i dobra wola zastępować musiały siłę i sprawność stowarzyszeń zawodowych, niejedna walka przedsiębrana bywała w niekorzystnym czasie bez dostatecznego przygotowania, tak, że nieuniknionem jej następstwem było nietylko niepowodzenie, ale i mniej lub więcej długotrwałe osłabienie organizacyi. Unikać takich rzeczy jest jednem z najważniejszych zadań współczesnego ruchu zawodowego, tembardziej, że obecnie mamy prawie we wszystkich gałęziach przemysłu o wiele groźniejszych przeciwników, niż dawniej. Organizacye przedsiębiorców poczyniły wielkie postępy — jest to okoliczność, z którą się robotnicy liczyć muszą przy swej walce o lepsze warunki pracy, gdyż przedsiębiorcy teraz już nie ograniczają się tylko do obrony, ale nie rzadko występują do ataku w najostrzejszej formie — w formie lokautu.

Warunki w całym przemyśle były w r. 1908 specyalnie niekorzystne, i również w przemyśle drzewnym dawno już nie przebywaliśmy takiego kryzysu. Odpowiednio do tego mieliśmy też do przeprowadzenia o wiele mniej ruchów cennikowych, niż w latach ubiegłych. Dla porównania mamy jednak tylko 3 lata do rozporządzenia, ponieważ dopiero od czasu stworzenia centralnego funduszu ochronnego, możliwem jest centralne prowadzenie strejków i dokładna ich statystyka.

Ilość ruchów cennikowych w r. 1908 wynosiła 115 w 66 miejscach, z tego 37 w Wiedniu. Z tego, jak to już było wspomniane w rocznem sprawozdaniu, 97 ruchów było zaczepnych, 14 obronnych, a w 4 wypadkach robotnicy zostali zlokautowani. W roku 1907 przeprowadzono 166 ruchów cennikowych, z tego 147 zaczepnych, 16 obronnych i 3 lokauty. Już to zestawienie pokazuje, że wskutek gorszych konjunktur wzrosła chęć przedsiębiorców do wypowiadania walki ze swej strony. Podczas gdy ilość walk obronnych tylko o 2 się zmniejszyła, i o jeden tylko więcej lokaut wykazujemy, to ilość zaczepnych ruchów zmiejszyła się o 50. Ze 115 ruchów w 1908 r. 90 zakończyło się zupełnem zwycięstwem, 4 częściowem, a 20 było bezowocnych. Jeden ruch cennikowy — strejk tapicerów wiedeńskich, częściowo nie był jeszcze ukończony z zamknięciem roku. Choć w większości zakładów osiągnięto już porozumienie, to jednak w fabrykach mebli strejk trwa dotąd.

Także w ilości przegranych strejków okazuje się pewna zmiana konjunktury, choć ona nie gra zbyt wielkiej roli, gdyż jak się okazuje z tabelki, chodzi tu prawie wyłącznie o strejki w warsztatach, które już wów-

---

W. DOROSZEWICZ.

SACHALIN.

Rozkuwanie.

Dziś rozkuwać będą.

Rozkaz wydano o 7 zrana.

Na parowcu weselej.

Nie mówię już o spodzie okrętu, dla którego ten stuk młotów jest pieśnią oswobodzenia.

Wszak wielu oczekiwało tej chwili przez kilka lat! Poweseleli podróżni, na których ten nieustanny brzęk kajdan robił przygnębiające wrażenie.

Ale co tam podróżni!

„Przyzwyczajeni do tego“ oficerowie, przez kilka lat z rzędu przewożący skazańców i ci przyznają teraz, że brzęk kajdan działał na nich przygnębiająco.

Są rzeczy, do których nie można się przyzwyczaić.

Rozkuwa sześciu z załogi okrętowej.

Na każdego przypada przeszło stu ludzi.

Praca nie lekka.

Ale proszę spojrzeć, z jaką radością do niej się zbliżają, jak raźno idzie ta robota sympatyczna! Pot kroplisty wystąpił na czoła, strugami ścieka po skroniach, a oni pracują tak energicznie, żwawo.

Przyjemnie popatrzeć.

Jeden z nich prosi, ażebym utrwalił na fotografii chwilę rozkuwania.

— Zawiniemy do Nagasaki, damy do powiększenia. Tam dobrze powiększają — po dwa ruble sztuka.

Ludziom nie żal wydać parę rubli, ciężką pracą zdobytych, ażeby mieć tylko pamiątkę z tej chwili, najlepszej przez cały czas żeglugi.

Rozkuwanie — to święto na parowcu.

Nastrój świąteczny osiadł na wszystkich twarzach, unosi się w powietrzu.

. . . .

Maszyniści siedzą około szyny, służącej za kowadło. U wszystkich wejść na pokładzie stanęła straż.

— Wprowadź oddział pierwszy!

Z otworu wysuwa się starosta oddziału pierwszego. Za nim sznurem ciągną aresztanci.

— Żwawiej, żwawiej!

Zatrzymano się.

— Co tam? Czego stanęli?

Z otworu powoli wychodzi jakiś cień, nie człowiek.

Góral o twarzy bladej, przezroczystej, woskowej. Ani kropelki krwi.

Czyście widzieli kiedy, czytelnicy, spojrzenie psa niewymownie cierpiącego, konającego.

Wzrok pełen cichej pokory, smutku przedśmiertnego zdaje się błagać:

— Nie bij.

Spojrzenie, które za serce chwyta.

To właśnie spojrzenie owego górala.

Prowadzą go pod ręce.

Ledwie porusza nogami, na których kajdany brzęczą jakoś cicho i żałośnie.

Dziki i straszny, może gdzieś w wąskiej rozpadlinie czatował, zuchwale rzucał się na pocztę, zręcznie wywijał się z pod kul i, jak wąż ślizgał się po ścieżkach nieprzystępnych, po stokach skalistych — teraz widmo, cień, chwiejący się przy najmniejszym ruchu.

Topnieje, jak wosk, bez skargi, bez jęku, patrząc swojemi oczyma cierpiącemi.

Tak umiera w klatce orzeł stepowy.

Podczas rozkuwania trzymają go pod ręce.

Młotki wesoło uderzają.

Część aresztantów, wyszedłszy ze spodu okrętu, pospieszyła ku burcie, ażeby popatrzeć na świat wolny, niezmierzone przestwórza morza, błękit nieba, góry, zarysowujące się w dali, jak obłoki na widnokręgu.

Inni śledzą robotę załogi maszynowej.

Słychać śmiech, dowcipy, naturalnie z pewną powściągliwością — tu przecież władza.

. . . .

Przerwa na obiad, a pod wieczór rozkuwanie skończone.

czas uważane być muszą za przegrane, gdy robotnicy biorący udział w strejku przejdą do innych zakładów, i z tego powodu strejku zaprzestają.

Nie tak wielkiem okazuje się zmniejszenie ruchu cennikowego, jeśli porównamy ilość zakładów objętych strejkiem i ilość robotników, biorących udział w strejku w obu ostatnich latach. Ilość zakładów, w których strejkowano, wynosi 1115, t. j. o 92 więcej niż w roku zeszłym — ilość strejkujących równa się 7030, czyli o 2591 mniej niż w r. 1907. Z tego się okazuje, że choć ilościowo ruch cennikowy znacznie się zmniejszył, to jednak przybrał on szersze rozmiary. W r. 1907 przypadało na jeden ruch cennikowy przeciętnie 6 zakładów z około 58 robotnikami, w r. 1908 zaś 9 zakładów i 61 robotników.

Czas trwania strejku.

Ilość strejkujących	Czas trwania strejku	Ilość: biorących w strejku udział robotników	Ilość: warsztatów	Ilość: dni strejkowych
12	od 1 do 7 dni	293	19	903
10	„ 8 „ 14 „	401	82	4419
5	„ 15 „ 21 „	210	37	3765
3	„ 22 „ 28 „	102	17	2632
2	„ 29 „ 35 „	105	25	1673
1	„ 36 „ 42 „	17	7	714
3	„ 43 „ 49 „	347	50	8488
2	„ 50 „ 56 „	118	2	5920
1	„ 57 „ 63 „	6	1	378
1	„ 64 „ 70 „	225	40	14495
3	„ 71 „ 77 „	23	4	1653
4	„ 78 „ 84 „	402	51	22150
1	„ 99 „ 105 „	12	1	1152
1	„ 106 „ 112 „	3	1	324
1	do 119 „	432	158	8903
1	234 dni	32	1	2106
21	nieokreślone	101	21	2071

Koszta ogólne tych walk cennikowych wyniosły 127.259 kor. 2 hal., z tego 57.576 kor. 15 hal. z centralnego funduszu ochronnego, a 67.432 kor. 57 hal. z lokalnych funduszów strejkowych poszczególnych gałęzi i okolic. Z tych ogólnych kosztów przypadło na prowincyę 44.899 kor. 25 hal., z tego 27.763 kor. 89 hal. z centralnego, a 16.552 kor. 42 hal. z lokalnego funduszu. Z tych sum wypłaconych widać, że koszta ruchu cennikowego, chociaż słabszego w tym roku, wzrosły jednak, w porównaniu z r. 1907, w którym wynosiły tylko 123.712 kor. 14 hal. Ten wzrost jednak przypada wyłącznie na fundusze lokalne, co dowodzi, że zrozumienie potrzeby tego funduszu coraz więcej toruje sobie drogę na prowincyi. Oczywiście należy objaw ten jak najradośniej powitać. Jak bardzo wzrosły lokalne fundusze, to widać ze wzrostu ich wydatków w r. 1908, w porównaniu z rokiem 1907, kiedy to wypłaconych zostało tylko 8218 kor. 8 hal.

Jedynem wyjaśnieniem większych wydatków na strejki mimo zmniejszonego ruchu cennikowego, jest fakt dłuższego trwania strejków wogóle, co wykazuje powyższa tabelka. Widać z niej jasno, że ilość robotników, biorących udział w krótkoterminowych strejkach, znacznie się zmniejszyła, natomiast wzrosła ilość strejków długotrwałych. W r. 1907 strejkowało 2473 robotników średnio przez 1 do 7 dni, w r. 1908 liczba ta spadła na 293, według tabelki, podczas gdy równocześnie ilość robotników biorących udział we wszystkich strejkach dłuższych niż 6 tygodni, wzrosła z 693 w r. 1907, na 1600 w r. 1908. Przyczyny tych długotrwałych strejków szukać należy w większym oporze zorganizowanych przedsiębiorców, którym teraz tylko dobrze ugruntowana robotnicza organizacya, skutecznie przeciwdziałać może.

Ilość zakładów i robotników, objętych ruchem cennikowym, jak również wykaz strejków zaczepnych, obronnych i lokautów — widoczne są z następującej tabelki. Ilość osób, biorących udział w strejkach obronnych w porównaniu z r. 1907 spadła z 1936 na 176, natomiast ilość zlokautowanych robotników podniosła się z 118 na 663. Objaśnia się to lokautem stolarzy w Krakowie oraz lokautem stelmachów w Wiedniu. Lokautu szczotkarzy wiedeńskich nie umieściliśmy w rubryce lokautów, gdyż poprzedzał go strejk zaczepny w kilku warsztatach, który się w następstwie zakończył lokautem.

Następująca tabelka wykazuje, co ruch cennikowy osiągnąć zdołał w postaci skrócenia czasu pracy i podwyższenia płacy w % dotychczasowego zarobku:

Skutkiem ruchów cennikowych uzyskano:

Skrócenie czasu pracy: Osób	Skrócenie czasu pracy: Godzin tygodniowo	Polepszenie płacy w procentach: Osoby	Polepszenie płacy w procentach: Procenty
95	0·5	225	5·0
1195	1·0	322	6·0
4	1·5	21	7·0
276	2·0	17	7·5
327	2·5	240	8·0
1145	3·0	1731	10·0
13	3·5	33	11·0
799	4·0	110	12·0
408	5·0	26	13·0
45	5·5	365	15·0
953	6·0	3	40·0
21	6·5		
7	7·0		
2	10·0		
5290		3093	

Ilość warsztatów, robotników strejkujących i zlokautowanych wedle zawodów.

Zawód	Ilość uczestniczących w ruchu warsztat.: Ruch cennikowy bez strejku	Strejki zaczepne	Strejki obronne	Lokauty	Razem	Ilość uczestniczących w ruchu osób: Ruch cennikowy bez strejku	Strejki zaczepne	Strejki obronne	Lokauty	Razem
Szczotkarze	6	41	—	—	48	62	153	10	—	225
Tokarze	—	7	1	—	8	13	37	3	—	53
Fryzerzy	1	—	—	—	1	152	13	3	28	196
Rębacze	1	1	—	—	2	24	5	—	—	29
Robot. wyr. instr. muzyczn.	1	3	—	—	4	70	91	—	—	161
Grzebieniarze	—	—	2	—	2	—	—	17	—	17
Robot. wyrab. wózki dziecinne.	—	1	—	—	1	—	26	—	—	26
„ metalowi	10	—	—	—	10	42	—	—	—	42
Tracze	3	3	—	—	6	53	57	—	—	110
Pudełkarze	1	—	—	—	1	47	—	—	—	47
Tapicerzy	147	158	1	—	306	364	436	7	—	807
Stolarze	414	191	12	52	669	2998	958	126	317	4399
Pozłotnicy	13	—	—	—	13	110	1	—	—	111
Stelmachy	1	—	—	42	43	54	—	—	318	372
Różni	—	1	—	—	1	155	10	2	—	167
Kobiety	—	—	—	—	—	57	203	8	—	268
Razem	598	406	17	94	1115	4201	1990	176	663	7030

Koło masztu leżą stosy kajdan.

Nie słychać więcej brzęku.

Zapanowała oddawna oczekiwana i pożądana cisza.

Między aresztantami zaczęły krążyć listy.

„Pozdrawiam Was i Rabczyka i Iwana Niepomnego, i Antoniego i Semiona Azowskiego, i drogiego towarzysza Jaszę Bezprzytulnego; pozdrawiam z powodu zdjęcia znaków cielesnych“.

Spowiedź.

Po wąskich, krętych schodach zstępujemy na spód okrętu.

Nabożeństwo odbywa się w otworze pokładu na pomoście, ze wszystkich stron otoczonym kratami.

Nasz ksiądz okrętowy, bardzo dobry i sympatyczny, łagodny i potulny, bije pokłony o ziemię. Aresztanci tego nie czynią, gdyż między tapczanami ciasno, ale modlą się szczerze i gorąco.

Gdy podczas litanii wypowiadana jest prośba „o płynących podróżnych“, morze głów za kratami porusza się silnie. Aresztanci kładą kilkakrotnie znak krzyża szeroko, robią głębokie pokłony do pasa.

— Morze głów za kratami — rzekłem.

Rzecz dziwna! Oto już przez miesiąc co dzień to widzę; — gorzej! — nic prócz tego nie widzę, a jednak nie mogę się przyzwyczaić do widoku człowieka za kratą.

Pomimo usilnego tłomaczenia sobie, że inaczej być nie może, że to przecież są przestępcy, zabójcy — jakieś dziwne uczucie rośnie w duszy, uczucie protestu, wielkiej krzywdy, wyrządzonej „człowiekowi“.

Szczególnie teraz, podczas nabożeństwa, ci ludzie za kratami! Wszyscy stoją, zasłonili światło padające z iluminatorów, na spodzie okrętu zaś półcień panuje.

Dobrze widać tylko oświetlone przez otwór pokładowy twarze ludzi stojących bliżej przy kratach. Szeregi tylne w półmroku. Zdala, w końcu „oddziału“, stoją Tatarzy, bojąc się naruszyć uroczystość nabożeństwa.

— Niech pan spojrzy, jaki młody! — szepnął stojący obok mnie pasażer — za coby on mógł?

— Proszę przestać!

Zrobiło mi się ciężko i gniewnie w duszy.

Jak im nie grzech, tym ludziom wolnym?

Nawet w takich chwilach nie przestaną przez swą ciekawość patrzeć na tych „potępionych“, jak na „zwierzęta“.

Jakby dlatego, że już potępiony, powinien raz na zawsze być przedmiotem widowiska dla publiczności i wtedy, gdy się modli, i wtedy, gdy mu wymierzają razy cielesne, gdy się całuje z matką, żegnając na zawsze.

Wszyscy zatopieni w modlitwie. Ani rozmów, ani szeptu, ani żadnego nawet szelestu.

Tylko czasem z szeregów tylnych dochodzi ciche, przytłumione westchnienie.

Ludzie uczą się modlić w nieszczęściu.

. . . .

O godzinie 1-ej zaczęła się spowiedź.

Przed wieczorem duchowny powrócił ze spodu okrętu. Twarz jego nie wydała mi się znużoną. Raczej była wzruszona.

Ile strasznych rzeczy musiał on wysłuchać w ciągu tych kilku godzin! Jakie „grzechy“ skruchę wywołały!

— No, i cóż księże! zwrócił się do niego w żartobliwym tonie jeden z podróżnych — czy nikt nie przyznał się, że zamierza wyłamać kraty na spodzie okrętu?

Nawet i ten spokojny człowiek, który zapewne nigdy się nie gniewał i może nie umiał się gniewać, nawet i on wyraził w głosie swoim pewne niezadowolenie z tych wolnych ludzi, za ich traktowanie aresztantów.

— Nie!

I dalej dorzucił tonem strofującym:

— Żałowali za grzechy, jak daj Boże każdemu. Wielu nawet ze łzami. Odchodzili i znów wracali ze skruchą.

(Dalszy ciąg nastąpi).

RUCH CENNIKOWY W R. 1908.

Miejsce	Ilość			Wynik			Ogólne koszta	Z centralnego funduszu cennik.	Z funduszów miejscow.	Inne wpływy, składki itp.
	Ruchów	Biorących udział	Warsztat. i fabryk	Dodatni	Częściowy	Ujemny	Koron			
Baden	1	61	19	1	—	—	342·44	266·44	76·—	—
Bielsko	1	96	13	1	—	—	—	—	—	—
Bilowice	1	16	1	1	—	—	286·—	286·—	—	—
Böhmisch-Kamnitz	1	13	1	1	—	—	—	—	—	—
Böhmisch-Trübau	1	56	1	1	—	—	—	—	—	—
Bozen	1	93	25	1	—	—	1.768·24	1.230·52	537·72	—
Bruck nad Murem	1	15	1	—	1	—	205·20	80·55	121·65	3·—
Berno	1	26	1	—	—	1	3.847·52	1.992·52	1.855·—	—
Czernczice	1	33	1	1	—	—	—	—	—	—
Czerniowce	1	12	1	—	—	1	1.571·35	1.428·—	143·35	—
Dux	1	9	1	1	—	—	—	—	—	—
Gablonz	1	6	1	—	—	1	512·14	355·64	156·50	—
Gmunden	1	36	2	1	—	—	—	—	—	—
Grac	1	33	5	1	—	—	37·—	27·—	10·—	—
Hallein	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—
Herzogenburg	1	27	1	1	—	—	—	—	—	—
Hohenberg	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—
Jedownice	1	21	1	1	—	—	—	—	—	—
Igława	2	81	5	2	—	—	—	—	—	—
Insbruk	1	5	1	1	—	—	203·—	113·90	89·10	—
Karlsbad	4	48	6	*3	—	—	862·—	564·—	298·—	—
Kładno	1	8	1	1	—	—	101·—	77·—	24·—	—
Klosterneuburg	2	62	2	1	—	1	100·—	100·—	—	—
Königsberg nad E.	1	24	1	—	—	1	1·203·67	787·44	106·86	309·37
Koritschau	1	120	1	1	—	—	—	—	—	—
Kraków	2	375	75	2	—	—	12·350·90	8.990·40	3.360·50	—
Krems	1	15	1	1	—	—	—	—	—	—
Krumnussbaum	1	22	1	1	—	—	—	—	—	—
Lublana	1	23	1	—	—	1	885·40	637·50	247·90	—
Lana nad Adygą	1	27	3	1	—	—	122·—	52·66	69·34	—
Leobersdorf	1	27	1	1	—	—	—	—	—	—
Morawska Ostrawa	1	180	35	1	—	—	1.346·15	1.132·54	213·61	—
Marburg	1	57	9	1	—	—	1.810·25	948·50	861·75	—
Meran	1	7	1	—	1	—	103·32	43·32	60·—	—
Müglitz	1	3	1	—	—	1	326·—	326·—	—	—
Nachód	1	45	10	1	—	—	—	—	—	—
Nesselsdorf (Koprzywnica)	1	524	1	1	—	—	—	—	—	—
Neupaka	1	22	9	1	—	—	396·—	396·—	—	—
Neustadt nad T.	1	3	2	1	—	—	96 73	47·—	49·73	—
Niemiecki Brod	1	26	8	1	—	—	—	—	—	—
Nimburg	1	23	6	1	—	—	158·64	97·—	61·64	—
Opawa	1	110	26	1	—	—	2·445·08	990·—	1.218·08	237·—
Pilgram	1	124	1	1	—	—	—	—	—	—
Praga	8	1856	335	5	1	2	8·240·72	2.526·60	6·263·12	—
Przybram	1	5	1	1	—	—	—	—	—	—
Reichenberg	1	36	2	1	—	—	1·116·89	708·33	408·56	—
Ried w Zillertal	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—
Römerstadt	1	46	7	—	1	—	1.539·—	1.292·—	62·—	185·—
Rudelsdorf	1	24	1	1	—	—	—	—	—	—
Sanok	1	146	1	1	—	—	—	—	—	—
Schluckenau	1	42	7	1	—	—	—	—	—	—
Schönau nad B. N.-B.	1	10	1	1	—	—	—	—	—	—
Schwechat	1	7	1	1	—	—	—	—	—	—
Semil	1	21	5	1	—	—	26·92	26·92	—	—
Stanisławów	1	14	1	1	—	—	—	—	—	—
Steinach nad B.	1	6	1	—	—	1	527·77	264·—	16·—	247·77
Sternberg	1	55	8	1	—	—	495·76	495·76	—	—
Tachau	1	14	3	1	—	—	330·80	254·—	76·80	—
Tarnopol	1	90	16	1	—	—	—	—	—	—
Trydent	1	190	15	1	—	—	31·80	31·80	—	—
Tryest	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—
Waidhofen nad Ybbs	1	13	6	1	—	—	—	—	—	—
Wiener-Neustadt	1	70	14	1	—	—	1·065·01	755·—	160·21	149·80
Wiese	1	10	1	—	—	1	426·23	426·23	—	—
Winkelsdorf	1	5	1	1	—	—	18·32	13·32	5·—	—
Razem	**78**	**5200**	714	**62**	4	11	**44.899·25**	27.763.89	16.552·42	1.131·94
Wiedeń:										
Szczotkarze	2	235	41	2	—	—	10.767·55	2.652·—	6.997·20	1.118·35
Tokarze	2	25	8	2	—	—	1.220·12	501·33	718·79	—
Robotnicy instrument.	1	92	1	1	—	—	6.886·—	3.708·—	3.178·—	—
Grzebieniarze	2	25	2	2	—	—	51·99	10·—	41·99	—
Rob. wyrab. wózki dziec.	1	26	1	1	—	—	—	—	—	—
Pudełkarze	1	47	1	1	—	—	—	—	—	—
Tapicerzy	1	782	278	**1	—	—	25.577·—	9.917·95	15.659·05	—
Stolarze	26	276	27	17	—	9	8.446·—	—	8.446·—	—
Stelmachy	1	322	42	1	—	—	29.411·10	13.022·98	15.839·12	—
Razem	37	1830	401	28	—	9	82.359·76	29.812·26	50.880·15	1.118·35
Suma ogólna	**115**	**7030**	1115	**90**	4	20	**127.259·01**	57.576·15	67.432·57	2.250·29

* Strejk z końcem roku nie załatwiony. — ** Częściowo nie ukończony.

Ilość robotników, którzy uzyskali skrócenie czasu pracy, pomimo mniejszego udziału robotników w ruchach cennikowych, wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim z 4747 na 5290. Co się tyczy tych robotników, którzy uzyskali podwyższenie płac, to wprawdzie ilość ich nie jest większa niż w roku zeszłym, ale w każdym razie pocieszającym jest wynik, według którego pomimo kryzysu, możliwem było uzyskanie dla 3093 robotników podwyżkę płacy o 5—15%.

Ile znaczenia mają zdobycze cennikowe dla pojedynczych robotników, jakoteż i dla ogółu, to się widzi dopiero wówczas. gdy się rozliczy tę zdobycz na jednostki i zsumuje się ją w całości. Na jednego robotnika przeciętnie wypada skrócenie czasu pracy o 3·2 godzin tygodniowo, czyli o 176 godzin w roku; ogólnie uzyskane skrócenie czasu pracy wynosi na rok 912.366 godzin. Podwyżka płacy, uzyskana przez ruch cennikowy, wynosi średnio 101—102 koron rocznie na jednego robotnika, czyli razem 313.305 koron rocznie. Wraz ze skróceniem czasu pracy i z podwyżką płac, zdobyto też szereg innych korzystnych warunków, które o ile dane w tym kierunku mieliśmy — przedstawiają się tak. Otrzymało:

Wyższe wynagrodz. za pozagodzinową pracę	2950	osób
Ustanowienie minimalnych płac	1983	„
Wyższe wynagrodz. za pracę w dni świąt.	1589	„
Wyższe wynagr. za pracę przed wiel. święt.	562	„
Wyn. za stratę czasu nie pochodz. z winy rob.	1402	„

Wzrastający wpływ naszej organizacyi na prowadzenie ruchów cennikowych najlepiej wyraża się w ilości zawartych umów, które podajemy oddzielnie w tabelce. W porównaniu z poprzedniemi latami było:

W roku 1906	umów	16
„ 1907	„	20
„ 1908	„	28

Możemy zatem, pomimo kryzysu, spoglądać spokojnie i z zadowoleniem na wyniki naszego ruchu cennikowego; zrobiono, co tylko było możliwem — i jeśli znajdują się towarzysze, którzy, zapoznawając zupełnie wartość i znaczenie centralnego prowadzenia walk cennikowych, żądają większej autonomii dla pojedynczych krajów lub okolic, centrali chcą zostawić tylko wypłacanie zapomóg, zaś decydowanie w innych sprawach przenieść chcą do instancyj poza zarządem centralnym stojących — to kongres Związku powinien stanowcze veto założyć przeciw podobnym dążeniom. Gdy jaki ruch cennikowy miał być wszczęty lub zaniechany, to stawało się to zawsze za wspólną zgodą wszystkich powołanych czynników, jak Zarządu Związku, komitetu okręgowego, oraz zarządu grupy miejscowej, i nigdy nie znalazł się poważny powód do niezadowolenia lub niezgody. To musimy na tem miejscu właśnie podnieść z naciskiem. Jeżeliby jednak jeszcze potrzeba było jakiego dowodu, że prowadzenie ruchów cennikowych wtedy tylko może być skutecznem, jeśli jest jednolitem, to dowodem tego jest obecna walka stolarzy wiedeńskich, której znaczenie wybiega daleko poza ramy lokalne. Odnośni przedsiębiorcy w Wiedniu wytężają wszystkie siły, aby walkę tę rozszerzyć i rozciągnąć ją i na inne miejscowości — i sami sobie oddalibyśmy fałszywą przysługę, gdybyśmy przez rozdrobnienie sił naszych dążeniu temu dopomogli. Wynik tego ruchu dowiedzie zarazem naszej zdolności do walki.

Gdyśmy w roku zeszłym kończyli nasze sprawozdanie uwagą, że wobec kryzysu widoki na skuteczność ruchów cennikowych nie są zbyt świetne, to widzimy dziś, że przewidywania te spełniły się do pewnego stopnia, choć więcej nawet zrobić się zdołało, niż samiśmy przypuszczali.

Spodziewamy się, że w przyszłości konjunktura się poprawi, i nasza kulturalna praca obfitszą będzie w skutki.

Tysiące abonentów i czytelników wrogiej prasy należą przeważnie do pracującego ludu; właśnie oni są tymi, którzy prasie, przeznaczonej ku ich uciemiężeniu, dają tę olbrzymią potęgę, jaką ona rozporządza. Robotnik, który zamiast pisma robotniczego prenumeruje organ wrogów robotników, popełnia duchowe samobójstwo, zbrodnię na własnych braciach, zdradę swojej klasy. Prasa jest dziś najskuteczniejszym środkiem uciemiężenia. Opanujmy ten czynnik, a prasa stanie się najskuteczniejszym środkiem wyzwolenia.

Wilhelm Liebknecht.

UMOWY ZBIOROWE W ROKU 1908.

Miejscowość — Zawód	Warsztaty	Robotnicy	Umówiony czas pracy w godzinach tygodniowych	Umówiona płaca minimalna	Dopłata za (w procentach): roboty w święta	godzinowe	godziny nocne	Dopłata za robotę poza domem (w koronach): w mieście	poza miastem	Zawarto dnia	Czas trwania umowy do dnia
Baden: Stolarze	19	61	54	Wyzwoleni do 1 roku K. 3·40, po roku K. 4·05	20	50	—	[1]) —	—	maj 1908	1 marca 1910
Bielsko: Stolarze	13	96	59	—	—	25	50	—	—	26 czerwca 1908	nieokreślono
Bozen: Stolarze i tokarze	25	93	56	Wyzwoleni aż do 2 lat K. 3·40; po 2 latach K. 3·80 [2])	100	50	—	—·30	1·—	15 maja 1908	1 kwietnia 1911
Niemiecki Brod: Stolarze	[3]) 8	26	60	—	—	30	—	—	—	29 marca 1908	nieokreślono
Dux: Stolarze	1	9	60	—	20	20	30	—	—	1 sierpnia 1908	30 czerwca 1910
Jedownice: Tracze	1	21	60	—	—	30	—	—	—	8 stycznia 1908	8 stycznia 1911
Kraków: Stolarze	48	349	[4]) 57	Wyzwoleni po 1 roku 3 K.	—	—	—	—		6 września 1908	30 czerwca 1912
Tapicerzy	27	46	57	Wyzwoleńcy aż do 6 miesięcy 15 K., po 6 miesiącach 18 K.	—	—	—	—	—	—	—
Krummnussbaum: Robotnicy przy pile	1	22	60	Robotnicy placowi K. 2·80 „ maszynowi „ 3·— Tracze „ 3·20	—	50	—	—	—	27 kwietnia 1908	2 maja 1909
Lana n. E.: Stolarze	[3]) 3	27	57	Wyzwoleńcy aż do 2 lat K. 3·60, po 2 latach K. 4·—	—	50	—	[5]) —	—	29 maja 1908	1 maja 1910
Morawska Ostrawa: Stolarze	35	178	59	—	25	25	—	[6]) —	—	13 lipca 1908	nieokreślono
Nesselsdorf (Koprzywnica): Fabryka wagonów	1	524	9	—	—	50	—	—	—	20 czerwca 1908	31 grudnia 1909
Neu-Paka: Stolarze	9	22	10	—	—	25	—	—	—	29 czerwca 1908	30 c erwca 1910
Praga: Stolarze	308	1553	[7])	—	—	—	—	—	—	4 maja 1908	4 maja 1911
Metalowi	10	42	59		—	—	—	—	—	12 lipca 1908	12 lipca 1911
Pozłotnicy	[3]) 13	110	59		10	10	—	—	—	3 sierpn. 1908	1 paźdz. 1911
Sanok: Fabryka wagonów	1	146	54	Stolarze 30 h., przodownicy 44 h. za godzinę	50	50	—	—	—	3 sierpnia 1908	1 kwietnia 1910
Semil: Stolarze	[3]) 5	21	60	—	30	15	—	—	—	2 maja 1908	nieokreślone
Sternberg: Stolarze	[3]) 8	55	59	Wywoleni do 1 roku K. 1·90, po 1 roku K. 2·10, po 3 latach 3 K.	—	20	—	—	—	9 czerwca 1908	1 lipca 1910
Trydent: Stolarze	15	190	60	—	—	50	—	—	—	10 sierpnia 1908	Wiosna 1909
Opawa: Stolarze	22	91	60	—	30	15	—	—·60	—	8 lipca 1908	1 kwietnia 1911
Waidhofen: Stolarze	6	13	60	Wyzwoleni do 1 roku K. 2·83, po 1 roku K. 3·17	—	—	—	—	—·40	15 sierpnia 1908	1 lipca 1910
Wiener-Neustadt: Stolarze	14	70	56	Wyzwoleni w 2 pierwszych czeladniczych latach K. 3·20, po 2 latach K. 3·60	25	25	—	—	1·—	28 czerwca 1908	10 maja 1910
Wiedeń: Szczotkarze	40	225	57	—	—	—	—	—	—	18 maja 1908	1 marca 1911
Robotnicy, wyrabiający wózki dziecinne	1	26	54	Wyzwoleni w 1 roku K. 18, po 1 roku K. 23; pomocnicy K. 16, chłopcy K. 14, robotnice K. 12	25	25	—	1·—	2·—	11 marca 1908	1 lutego 1910
Pudełkarze	1	47	54	Wyzwoleni K. 24	100	40	—	—	—	11 marca 1908	nieokreślono
Tapicerzy	[3]) 158	438	53	Wyzwoleni do 2 lat K. 20, po 2 latach K. 32, krawcy K. 28, szwaczki K. 18	100	40	100	0·60	3·—	1 październ. 1908	31 sierpnia 1910
Stelmachy	42	320	54	Wyzwoleni do 6 mies. 34 h., po 6 mies. 38 hal., kołodzieje 41 h., pomocnicy 45 h., pomocnicy 45 h., wasągowi 57 h. na godzinę	—	25	50	1·—	3·60	19 grudnia 1908	1 stycznia 1911

[1]) W mieście 10%, poza miastem 50%. — [2]) Po dwuletnim czasie trwania umowy podwyżka o 20 halerzy. [3]) Wyłącznie tylko umowy pojedyncze. [4]) W warsztatach maszynowych 54 godzin. [5]) Dopłata za czas stracony nie z winy robotnika 50%. [6]) Dtto 20%. [7]) Czas pracy 53 do 59 godzin tygodniowo.

Towarzysze! Członkowie Związku Robotników Drzewnych w Austryi.

Na mocy § 11 statutu Związku, zwołujemy niniejszem

IX. Zwyczajny Kongres Związku

na dzień 11 kwietnia 1909 roku (Niedziela wielkanocna) i dni następne. Obrady potrwają dwa, względnie trzy dni.

Tymczasowy porządek dzienny opiewa:

1) **Sprawozdania**
   a) Zarządu Związku;
   b) Kontroli;
   c) Sądu rozjemczego.
2) **Wkładki i zapomogi.**
3) **Strejki i bojkoty.**
4) **Organizacya i agitacya.**
5) **Zmiana statutów.**
6) **Wybór Zarządu, Kontroli i Sądu rozjemczego.**
7) **Prasa zawodowa.**
8) **Ubezpieczenie na starość.**
9) **Fundusz solidarności.**
10) **Wnioski.**

Udział w Kongresie mogą brać wyłącznie tylko delegaci grup związkowych.

Wybór delegatów w grupach i miejscach płatniczych odbywa się albo zapomocą kartek albo przez aklamacyę.

Prawo zastępstwa na Kongresie dla grup i stacyj określa § 11, ustęp 2 statutów, względnie uchwały ostatniego kongresu.

Podział na oddziały wyborcze następuje wedle przedostatniego przed Kongresem kwartalnego zamknięcia rachunkowego w ten sposób, że na 200 członków, najmniej jednak na 150 członków przypada jeden delegat.

Wszelkie pisma dotyczące spraw Kongresu należy przesłać wyłącznie tylko na adres:

Johann Gross, Wien V/I, Margarethenstrasse 112.

. Towarzysze! W interesie zarówno towarzyszów jak i całego Związku jest rzeczą niezbędną, ażeby zarówno wszystkie do Związku należące grupy jak i stowarzyszenia wzięły w obradach jak najżywszy udział! Zebrane w życiu codziennem doświadczenia należy przekuć w uchwały, które przyniosą plony obfite zarówno dla poszczególnych towarzyszów, jak i dla całego Związku.

Zarząd Związku.

Wnioski

na IX. Kongres Związku robotników drzewnych.

(Ciąg dalszy).

Wniosek grupy miejscowej w Einsiedel.

Wkładka w II klasie wynosi 52 hal. Zapomogi w tej klasie wynoszą:

Wsparcie dla bezrobotnych wynosi po opłaceniu wkładek:

przez 52 tygodnie kor. 43·80 tj. po kor. 8·76 przez 5 tygodni, albo 1 kor. 46 hal. dziennie;
przez 156 tygodni kor. 64·80 tj. po kor. 10·80 przez 6 tygodni, albo 1 kor. 80 hal. dziennie;
przez 260 tygodni kor. 89·46 tj. po 12·78 przez 7 tygodni, albo po 2·13 dziennie.

Te wkładki mają obowiązywać także przy wypłacie zapomóg dla podróżnych.

Zapomoga dla chorych po:

52 tyg. kor. 67·20 przez 84 dni, albo 80 h. dzien.
156 „ „ 75·60 „ 84 „ „ 90 „ „
260 „ „ 90·— „ 100 „ „ 90 „ „

Wnioski grupy miejscowej Praga VIII.

1. Każda grupa miejscowa, licząca więcej jak 150 członków, ma bez względu na dalszą liczbę członków prawo do 1 delegata na kongres związkowy.

Wniosek grupy miejscowej w Igławie.

Wkładki do funduszu chorych mają być o 2 h., zaś do funduszu związkowego o 3 hal. podwyższone i mają być już definitywnie zaprowadzone.

Wnioski grupy miejscowej XVII/I.

1. Zarząd Związku ma zaprzestać robienia niepotrzebnych wydatków i dlatego należy wstrzymać dalsze n. p. mianowania.

2. Kongres ma odtąd wyłączne prawo do mianowania urzędników i służących jak również do oznaczania wysokości płacy.

Wnioski Zgromadzenia ogólnego zarządów grup miejscowych miasta Pragi i okolicy.

1. Władze Związku stanowią:
a) Kongres;
b) Zarząd Związku;
c) Komisya kontrolująca;
d) Komisye poszczególnych narodowości;
e) Zarządy grup miejscowych;
f) Mężowie zaufania;
g) Urzędnicy Związku.

Komisya kontrolująca składa się z 5 członków i 5 zastępców, wybranych na zwyczajnym kongresie Związku. W komisyi kontrolującej mają komisye narodowościowe swoich zastępców.

Komisye narodowościowe składają się z 10 członków i 5 zastępców.

Wybory odbywają się zawsze na każdym zwyczajnym kongresie na konferencyach dotyczących grup miejscowych.

Ważność mandatów tak wybranych członków komisyi narodowościowej trwa aż do czasu najbliższej konferencyi.

Sekretarz i redaktor mają te same prawa, co wybrani członkowie.

Komisya narodowościowa zajmuje się agitacyą i pracą organizatorską w swym okręgu działania. Urządza zgromadzenia, odczyty i konferencye; ma prawo wysłania jednego delegata na kongres związkowy oraz zwołuje konferencye i narady, na których ma być omawianą działalność i zadania organizacyjne.

Komisya ma nadzór nad dotyczącem pismem zawodowem, co dotyczy strony redakcyjnej i administracyjnej i mianuje nowych urzędników w porozumieniu z Zarządem Związku.

Komisya decyduje ostatecznie o ruchach cennikowych i strejkach w swoim okręgu roboty agitacyjnej. Zawiadamia Zarząd Związku o wszelkich dopuszczalnych strejkach, które to strejki ma wspierać wedle ogólnie obowiązującego regulaminu strejkowego.

Komisya obejmuje wszelkie prawa i obowiązki komitetu obwodowego i komisyi agitacyjnej Czech środkowych — które tem samem zawieszają swoją czynność po wprowadzeniu w życie komisyi narodowościowej.

2. Trzydniowy czas przejściowy przy pobieraniu zapomogi dla bezrobotnych ma obowiązywać tylko raz jeden w roku.

3. Zarząd Związku ma raz do roku wydać statystyczny wykaz, dotyczący gospodarki w grupach miejscowych.

4. IX kongres związkowy ma przeprowadzić rewizyę pragmatyki służbowej urzędników Związku.

5. Grupy miejscowe, mające więcej jak 200 członków, otrzymują na cele miejscowe 15%, grupy miejscowe, które mają mniej jak 200 członków, otrzymują 20%.

6. Grupy miejscowe, mające 200 albo więcej członków, mają prawo wysyłania na kongres tylko 1 delegata; grupy miejscowe mające mniej jak 200 członków, mają prawo do wyboru wspólnie jednego delegata, przypadającego na każdych 200 członków.

7. Wkładkę podwyższa się o 4 halerze.

Wnioski grupy miejscowej Vselni.

Wkładki na fundusz chorych mają być od reszty wkładek zupełnie oddzielone i zarówno w centrali, jak i w grupach miejscowych, osobno prowadzone.

Cała wkładka wynosi 36 hal. (fundusz delegacyjny 15 halerzy), lecz ci członkowie mają prawo tylko do zapomogi w razie choroby i kosztów pogrzebowych.

Wkładka robotnic wynosi 20 h., lecz otrzymują tylko połowę świadczeń.

2. Członkowie, którzy chcą otrzymywać wszystkie dotychczasowe świadczenia, płacą 54 hal. (20 hal. fundusz delegacyjny).

Wnioski grupy miejscowej w Karolinental.

1. Zapomoga dla bezrobotnych wynosi po opłacaniu wkładek przez

52 tygodn. 8 kor. przez 5 tygodni
156 „ 10 „ „ 6 „
260 „ 12 „ „ 7 „

2. Kongres zwołuje się co 3 lata.

Wnioski grupy miejscowej Praga I.

1. Wkładka wynosi do:

funduszu	związkowego	34 h.
„	chorych	14 „
„	ochronnego	10 „
	Razem .	58 h.

2. Obliczanie ilości członków ma się odbywać na przyszłość nietylko wedle zawodów, lecz także wedle przynależności narodowościowej.

Wniosek grupy miejscowej XVII/I.

Kongres uchwala, aby nadwyżek innych funduszów użyć do pokrycia deficytu.

Wniosek komisyi agitacyjnej w Cieplicach.

1. Poleca się zarządowi Związku wydanie dla funkcyonaryuszy odpowiedniego podręcznika.

2. Komitety agitacyjne mają prawo do wysłania na kongres po 1 delegacie, który ma tam pełne prawo głosu.

3. Pisma zawodowe mają z końcem roku ogłosić „Spis rzeczy". W tym celu mają być pisma paginowane bieżącemi liczbami stronic.

Wniosek grupy miejscowej w Weisskirchlitz.

Zapomogę dla chorych należy wypłacać dopiero od 4-go dnia choroby.

Wniosek grupy miejscowej XVI/I.

Zapomogę dla bezrobotnych oblicza się od czasu zgłoszenia braku pracy, a wypłata zapomogi rozpoczyna się od pierwszego dnia zgłoszenia jako bezrobotny.

Wnioski grupy miejscowej XV/I.

1. Członkowie, którzy mogą się wykazać dziesięcioletnią nieprzerwaną przynależnością do organizacyi zawodowej, a z powodu udowodnionej niezdolności do pracy nie mogą dalej opłacać swoich wkładek, mają być od płacenia wkładek zwolnieni, a natomiast mają prawo do wypłaty kosztów pogrzebowych.

2. Z funduszu prasowego należy przenieść 50.000 koron do funduszu związkowego. „Holzarbeiter" oraz „Drewodelnik" procentowo tę sumę przelaną pokryją.

3. Z każdej wkładki przypada 4 halerze na fundusz prasowy.

Wnioski grupy miejscowej w Sternberg.

1. Ogólną sumę zapomóg redukuje się na przeciąg 2 lat o 5%. Wobec tego wyniesie wsparcie dla bezrobotnych po:

52 tyg. K. 47·50 przez 5 tyg. po K. 9·50
156 „ „ 68·40 „ 6 „ „ „ 11·40
260 „ „ 93·10 „ 7 „ „ „ 13·30

Zapomoga dla chorych po:

52 tyg. K. 72·24 przez 84 dni po 86 h.
156 „ „ 79·80 „ 84 „ „ 95 „
260 „ „ 95·— „ 100 „ „ 95 „

Zapomoga dla podróżnych wynosi po 52 tygodniach 1 kor. 10 hal.

2. Grupy miejscowe otrzymują z każdej wkładki 5 hal. na cele lokalne.
3. Odszkodowanie dla kasyera wynosi 2% wkładek.

Wniosek grupy miejscowej w Rohrbachu G.

Wkładkę tygodniową należy ustalić łącznie z funduszem dyspozycyjnym, a wynosi ona: dla robotników 70 hal., t. j. 60 hal. dla Związku a 10 hal. na fundusz dyspozycyjny; dla robotnic 30 hal., w tem 25 hal. dla Związku a 5 h. na fundusz dyspozycyjny.

Wnioski grupy miejscowej w Reschen.

1. Ustanowić należy dwie klasy wkładek; w klasie niższej ma być wypłacana zapomoga dla chorych.
2. Z uwagi na robotników lasowych i traczy, należy ogłaszać w ciągu roku kilka artykułów, dotyczących tychże robotników.

Wnioski grupy miejscowej w Winkelsdorfie.

1. Wkładka dla robotników ma wynosić najwyżej 56 hal. tygodniowo.
2. Dla robotników lasowych należy utworzyć osobną sekcyę, ponieważ oni nie potrzebują wsparcia dla podróżnych.

Wnioski grupy miejscowej Staudnig.

1. Wkładka dla robotników wynosi:
W pierwszej klasie:

Fundusz związkowy	34 h.
„ chorych	14 „
„ ochrony	10 „
Razem	58 h.

W drugiej klasie:

Fundusz związkowy	34 h.
„ ochrony	10 „
Razem	44 h.

2. Członkowie, którzy opłacają wkładki w pierwszej klasie, mają prawo w razie choroby już po 52 opłaconych wkładkach do zapomogi po 1 K. dziennie.

Wnioski grupy miejscowej w Treisen.

Wkładka tygodniowa wynosi 70 hal., natomiast odpada fundusz delegacyjny i solidarności. Na miejsce funduszu solidarności ma Związek opłacać pewien procent do komisyi zawodowej.

Wnioski grupy miejscowej we Lwowie I.

1. Dla Galicyi wschodniej utworzyć należy sekretaryat z siedzibą we Lwowie.
2. Grupie miejscowej Lwów I należy uchwalić subwencyę na bibliotekę.

Wnioski grup miejscowych w Przerowie, Ołomuńcu i Nowem Rausnitz.

1. Wkładki wynoszą w pierwszej klasie:

na fundusz związkowy	30 hal.
„ „ chorych	16 „
„ „ ochronny	10 „
Razem	56 hal.

2. Wypłata zapomogi dla bezrobotnych rozpoczyna się w pierwszym dniu zgłoszenia braku pracy a ma być wypłacona najmniej za 4 dni.
3. Związek udziela grupom miejscowym 50 procent za noclegi.
4. Na wypadek urządzenia sekretaryatu dla Moraw siedzibą jego będzie Przerów.

Wniosek grupy miejscowej w Pisek.

Grupy miejscowe otrzymują po 8 halerzy z każdej wkładki na cele lokalne.

Wniosek grupy miejscowej w Komotau.

Znosi się drugą klasę wkładek.

Wnioski grupy miejscowej w Budziejowicach.

1. Punkt 9: fundusz solidarności, należy usunąć z porządku dziennego.
2. O ile członek zapomogę wyczerpał odrazu, to do ponownej zapomogi ma on prawo dopiero po opłaceniu 52 wkładek tygodn. O ile członek zapomogę nie pobrał od razu, to do ponownej zapomogi ma prawo po wpłacie 52 wkładek tygodniowych, licząc od ostatniego dnia wypłaty pierwszej zapomogi.
3. Otrzymaną zapomogę z funduszów lokalnych nie ma być wliczoną do ogólnej sumy zapomóg, o ile członek należał do Związku i opłacił 52 wkładki tygodniowe.

Wniosek grupy miejscowej w Salcburgu.

Członkowie zagranicznych organizacyj robotników drzewnych, które należą do międzynarodowej Unii robotników drzewnych, otrzymują jako wsparcie dla podróżnych po 1 kor. dziennie. Dla krajowych podróżujących wsparcie pozostaje niezmienione.

Wniosek grupy miejscowej w Skolem.

Kongres uchwala ustanowienie sekretarza dla Galicyi wschodniej z siedzibą w Skolem.

Wniosek grupy miejscowej w Feldkirch.

Znosi się ograniczenie, że wsparcie dla podróżnych w jednem i tem samem miejscu płatniczem nie może być wypłacone za więcej jak 3 dni.

Wnioski grupy miejscowej w Winkelsdorfie.

1. Wkładka ma wynosić najwyżej 56 hal. tygodniowo.
2. Dla robotników lasowych należy zapomogę dla bezrobotnych wypłacać od pierwszego dnia, za to zrzekają się oni kosztów przesiedlenia oraz zapomogi dla podróżnych.

Wnioski grupy miejscowej w Leoben.

1. Podróżujący towarzysze, którzy nie są jeszcze członkami przez jeden rok, lecz dopiero przez 6 miesięcy, otrzymują w każdem miejscu płatniczem 60 hal. — w ogólnej sumie najwyżej kor. 15.
2. Członkowie, mający prawo do wsparcia dla podróżnych, otrzymają za 30 km. drogi w miejscu płatniczem kor. 1.20, jeżeli są członkami nie całe dwa lata, zaś kor. 1.60, jeżeli są członkami ponad dwa lata.

Wnioski grup miejscowych Bielsko, Biała i Heitzensdorf.

1. Ze względu na robotników we fabrykach mebli giętych, oraz pomocników i robotników leśnych, należy utworzyć nową klasę. Wkładka tygodniowa nie może przenosić hal. 40 tygodniowo wraz z opłatą dla zapomogi w razie choroby. Zapomoga podróżna i zwrot kosztów przesiedlenia w tej klasie odpadają.
2. Klasę II należy znieść, zaś w klasie I ustanowić wkładkę

dla funduszu związkowego na	34 h.
„ „ chorych na	14 „
„ „ ochronnego na	10 „
Razem	58 h.

3. Wzywa się Zarząd Związku, aby tenże przestrzegał usilnie, iżby każda grupa miejscowa swoje miesięczne zgromadzenie łączyła zawsze **z odczytem.** Koszta odczytu pokrywa Związek, grupy miejscowe mają się do tego jednakże przyczynić i to w stosunku 25% aż do 50 członków, 50% aż do 100 członków, zaś całe koszta mają pokryć grupy, mające ponad 200 członków.

Wniosek grupy miejscowej Klagenfurt.

Jeżeli członek podróżuje z jednej grupy miejscowej, gdzie lokalny fundusz strejkowy jest zniesiony, do drugiej grupy gdzie ten fundusz jest również zniesiony, to należy takiemu członkowi w tej nowej grupie przypisać względnie dorachować. Ma się to stać w ten sposób, że jeżeli wkładki w pierwszej grupie miejscowej były wyższe, aniżeli w drugiej, należy doliczyć liczbę wkładek, w odwrotnym wypadku sumę ogólną wliczyć do tegoż funduszu.

Wniosek grupy miejscowej w Warnsdorf.

Wzywa się Zarząd do wydania popularnej broszurki albe ulotnego pisemka, które byłoby przeznaczone przedewszyszystkiem dla robotników młodszych. Broszura ta ma za zadanie wyjaśnić cele i korzyści Związku.

Wnioski grupy miejscowej w Ried (Innkreis).

1. Wkładki:

Wkładka dla mężczyzn	50 h.
„ „ kobiet	30 „

Należytość za książeczkę członkowską dla mężczyzn i kobiet . . . . 30 h.
Wkładki i należytość za książeczkę członkowską należy w całości odesłać do centrali.

2. Wkładki dla kobiet wynoszą:

Fundusz związkowy	13 h.
„ chorych	12 „
„ ochronny	5 „
Razem	30 h.

3. Zapomoga dla kobiet w razie choroby wynosi dziennie h. 60.
4. Dla wkłaoek przeznaczonych na cele lokalne grup miejscowych, należy ustanowić pewną granicę i to tak, aby z każdej wkładki tygodniowej przypadało 6 hal. grupie miejcowej, zaś 1 halerz jako odszkodowanie dla kasyera. — Grupy miejscowe, mające powyżej 100 członków, mają same pokrywać odszkodowanie kasyera.
5. Na fundusz delegacyjny ma się składać po 5 hal. od członka miesięcznie, natomiast centrala ma sama pokrywać fundusz solidarności.
6. Kongres uchwala, aby aż do X kongresu nie zakładano nowych grup miejscowych. Natomiast te miejscowości, gdzie zdobyto pewną liczbę nowych członków, aby włączono do najbliższej grupy miejscowej. W ten sposób centrala nie będzie potrzebowała ponosić kosztów urządzania nowych grup.
7. Centrala ma obowiązek w krajach alpejskich, a przedewszystkiem w zachodniej Austryi i w pogranicznym Salcburgu rozpocząć bardzo intenzywną działalność agitacyjną i wystarać się o fundusze potrzebne tak, aby poszczególne grupy miejscowe nie były skazane wyłącznie na komitet agitacyjny.

Wniosek grupy miejscowej Tetschen-Bodenbach.

Członków, którzy idą na ćwiczenia jako rezerwiści, należy uwolnić od płacenia wkładek przez czas ćwiczeń.

Wnioski grupy miejscowej w Kołomyi.

1. Statut należy przetłómaczyć na hebrajskie.
2. Należy utworzyć III klasę wkładek dla wyzwolonych oraz traczy.

Wniosek grupy miejscowej w Weyer nad Anizą i Pöchlarn.

Wkładkę należy ustanowić w wysokości 60 hal. tygodniowo.

Wnioski grupy miejscowej w Lublanie.

Kongres uchwala założenie słoweńskiego pisma zawodowego, które się ma ukazywać co 14 dni w Lublanie.

Wniosek grupy miejscowej VII/2.

Wkładki podnosi się tygodniowo o 8 hal. dla mężczyzn, o 4 hal. dla kobiet. Natomiast Związek opłaca do komisyi zawodowej fundusz delegacyjny i fundusz solidarności.

Wnioski grupy miejscowej w Budziejowicach.

1. Wkładki w obu istniejących klasach pozostają te same, natomiast zniża się zapomogi.
2. W myśl wniosków Zarządu należy utworzyć nową klasę z wyższemi wkładkami a dotychczasowemi świadczeniami.

Wnioski grupy miejscowej Zell am See.

1. Zapomogi dla podróżnych wypłaca się wedle ilości przebytych kilometrów. Za klm. drogi liczy się 3 hal.
2. Wyzwoleńcy są dopiero po 52 tygodniach opłacania wkładek uprawnieni do pobierania zapomóg.

3. Zapomogi dla rezerwistów wypłaca się dopiero po 156 tygodniowem członkostwie.
4. Zwrot kosztów przesiedlenia wypłaca się dopiero po 156 tygodniowem członkostwie.

Wnioski grupy miejscowej w Mährisch-Weisskirchen.

1. Podróżujący koleją otrzymują za

50	kilometrów drogi	1 kor.
100	„ „	2 „
150	„ „	3 „
200	„ „	4 „
250	„ „	5 „
300	„ „	6 „

Ta skala obowiązuje tylko dla pierwszej legitymacyi. Dla dalszej podróży wypłaca się zapomogę wedle istniejącej taryfy.
2. Członkom, którzy nie chcą przyjąć roboty, wskazanej przez męża zaufania albo grupę miejscową, wstrzymuje się dalszą wypłatę zapomogi dla podróżnych.

Wnioski grupy miejscowej w Böhmisch-Trübau.

1. Znosi się wypłatę kosztów przesiedlenia.
2. Wkładki pozostają niezmienione, a świadczenia zniża się do tej wysokości jak były przed VIII kongresem.

Wnioski miejsca płatniczego w Wyżnicy.

1. Należy utworzyć III klasę wkładek z 20 hal. na fundusz związkowy, a 10 hal. na fundusz ochronny. Członkowie tej klasy są uprawnieni do pobierania wszelkich zapomóg z wyjątkiem zapomogi dla chorych i bezrobotnych.
2. 20% przypadających na koszta lokalnego Zarządu, należy zniżyć na 15%, zaś dotychczasowe odszkodowanie kasyerów o tę różnicę powiększyć.
3. Należy ustanowić organizatora dla Galicyi wschodniej z siedzibą w Stanisławowie, któryby mówił językiem żydowskim, ruskim i polskim.
4. Dla członków, którzy mówią tylko językiem żydowskim należy przetłómaczyć statuty i regulamin na język żydowski.
5. We wszystkich grupach miejscowych i stacyach płatniczych należy wybrać odpowiednią do stosunków miejscowych liczbę kolporterów, których obowiązkiem będzie szerzyć nasze pismo zawodowe wśród nieuświadomionych warstw robotników drzewnych. Jako odszkodowanie za stratę czasu otrzymają kolporterzy po 2 hal. za każdy rozkolportowany egzemplarz pisma.
6. Najmniejsza ilość kolportowanych przez stacye płatnicze egzemplarzy pisma zawodowego musi wynosić 5, przez grupy miejscowe 10 egz., jeżeli te organizacye mają regularnie otrzymać zwrot kosztów tego zarządzenia.

Wnioski grupy miejscowej w Bernie morawskiem.

1. Należy wprowadzić IV klasę zapomóg, a to po 520 tygodniach.
2. W wypadkach braku pracy i choroby, należy członka, który już wybrał swe zapomogi, uwolnić od płacenia wkładek. Tego czasu nie wlicza się do czasu karencyjnego.
3. Dla Moraw i Śląska należy utworzyć sekretaryat z siedzibą w Bernie.

Wnioski grupy miejscowej w Bregencyi.

1. Fundusz delegacyjny należy wcielić do wkładek i pobierać nań 1 halerz tygodniowo z każdej wkładki.
2. Kasyerzy zapomóg dla podróżujących otrzymują za swą pracę odszkodowanie.
3. Do spisu adresów należy dodać regulamin zapomóg dla podróżujących.
4. Poleca się Zarządowi Związku starać się o to, by członkowie należący do związków Unii międzynarodowej, mieli jednolitą książkę członkowską do naklejania marek. Aż do wprowadzenia tego rodzaju książek mają prawo grupy miejscowe wystawić zagranicznym towarzyszom książki członkowskie.

Wnioski grupy miejscowej w Reschen.

1. Dla robotników lasowych i traczy pozostają dotychczasowe wkładki w dotychczasowej wysokości — natomiast odpada wsparcie dla podróżnych i koszta przesiedlenia.
2. Każdy robotnik lasowy oraz tracz otrzymuje pismo „Der Landbote“ za darmo.
3. Pozostawia się członkowi do uznania opłata funduszu solidarności.
4. Na 100, a najwyżej 150 członków przypada jeden delegat.

Wnioski grupy miejscowej w Nachod.

1. Wkładki w grupach prowincyonalnych pozostają niezmienione — tylko w wielkich miastach odpowiednio podwyższone.
2. Należy jak najszybciej urządzić biuro pośrednictwa pracy.
3. Najbliższy kongres ma się odbyć w Pradze.

Wnioski grupy miejscowej w Lieren.

1. Wkładki w I. klasie należy na 56 hal., w II. klasie na 44 hal. podwyższyć.
2. Specyalne wkładki na fundusz delegacyjny mają odpaść, zaś co tydzień ma się przelewać do tego funduszu po 1 halerzuod wkładki.

Celem organizacyi współdzielczej jest bronienie nas przeciw lichwie handlarzy żywnościowych. Dlatego też obowiązkiem jest naszym zakładać i popierać organizacye współdzielczo-konsumcyjne!

Organizacya współdzielcza jest uzupełnieniem organizacyi zawodowej i politycznej. Popierać więc ją, znaczy oddawać usługi całemu ruchowi robotniczemu. **Agitujmy na rzecz konsumów!**

Protokół

posiedzenia Zarządu Związku robotników drzewnych w Austryi z dnia 10 marca 1909 roku.

Początek o godz. 7 wieczór. Obecnych 8 członków Zarządu, ze strony kontroli tow. Danek i Steinbauer. Usprawiedliwili nieobecność tow. Widholz i Szulz. Przewodniczy tow. Mrkwiczka. Porządek dzienny: 1) Protokół, 2) Sprawy członków i grup miejscowych, 3) Wpływy, 4) Wnioski. Przy pierwszym punkcie odczytano i przyjęto do wiadomości protokół. Przy drugim punkcie zezwolono na dopłatę zaległych wkładek członkom l. ks: 74.482, 74.569, 63.809, 130.566, 39.847, 60.136, 84.839 i 150.304 z 6 miesięcznym czasem karencyjnym. W sprawie prośby o nadpłacenie wkładek l. ks. 48.744 postanowiono najpierw zasięgnąć informacyi. Odrzucono podania l. ks. 19.879 i 107.122. Członkowi l. ks. 73.513 za to, że od stowarzyszenia czeladników stolarskich otrzymał jako zlokautowany wsparcie dla podróżnych zaś od Związku wyłudził wsparcie dla bezrobotnych — wstrzymuje się z a k a r ę na 1/2 roku wszelkie zapomogi. Członkom l. ks. 35.467 i 28.997 z powodu udowodnionej pracy w czasie pobierania zapomogi dla bezrobotnych — taż zapomoga zostaje wstrzymaną za karę na przeciąg 1 tygodnia. Prośbę l. ks. 45.983 o wniesienie czasu karencyjnego odrzucono, członkowi udzielono natomiast nadzwyczajnego wsparcia. Wykluczono ze Związku członków Roberta Matzala (l. ks. 48.964) i Józefa Pietscha z grupy miejscowej w Grottau. Robotnikom lasowym wysłano kwotę kor. 260 — na wypłatę zapomóg dla bezrobotnych. — Przy trzecim punkcie przyjęto do wiadomości sprawozdanie z Mürzzuszlag o wygaśnięciu umów, sprawozdanie o przebiegu ruchu cennikowego w 3 warsztatach w Grottau, o zlokautowaniu robotników w jednym warsztacie w Mödling; o sporze cennikowym w Trutnowie; o wręczeniu nowego cennika w jednym warsztacie w Lincu; 2 pisma komisyi zawodowej; wypowiedzenie cennika w 1 stolarni w Stockerau, oraz pisma z Cieplic i Iglau. W sprawie pisma z Karlsbadu uchwalono wypłacić zapomogę dla strejkujących jeszcze na dalsze 4 tygodnie. Uchwalono wypłacenie zapomogi dla prześladowanych w Insbrucku. Odrzucono podanie z Tryestu o dodatek na urządzenie sekretaryatu w Tryeście. W sprawie listów z Hainburga uchwalono po referacie tow. Mrkwiczki wysłać tam pismo. W sprawie kwestyonaryusza strejkowego z Pilzna odmówiono na razie zgody na postawienie nowych żądań cennikowych. Przychylono się do podania z Pragi o udzielenie 1 członkowi zapomogi z powodu choroby, odrzucono natomiast podanie z Pilzna o zwolnienie jednego członka od płacenia wkładek. Przy ostatnim punkcie interpeluje tow. D a n e k w sprawie wykluczonego w swoim czasie ze Związku członka Broscha; Zarząd w tej sprawie uważa, że wykluczenie należy utrzymać w mocy aż do czasu załatwienia tej sprawy przez Zarząd stow. czeladników stolarskich. Zgodzono się na wypłacenie zapomóg strejkowych pozłotnikom, wciągniętym do strejku z powodu strejku stolarzy u firmy Portoix i Fix. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie tow. Grossa o załatwieniu kilku wewnętrznych spraw związkowych, oraz tow. Frankla o zbliżającym się terminie wygaśnięcia umowy cennikowej tokarzy. Uchwalono sprawienie wieńca na grób ofiar marcowej rewolucyi. Koniec posiedzenia 1/4 11 w nocy.

A. Schmidt
sekretarz.

Z warsztatów i fabryk.

Kraków. Gdyśmy zawierali umowę, to pp. pracodawcy narzekali, że chłopców wciągamy do polityki, a odciągamy ich od rzemiosła, co nie jest prawdą. Lecz tymczasem pokazało się, że właśnie tam nawet uprawiają politykę przeciw organizacyom robotniczym, gdzie to nie powinno mieć miejsca. I tak, w k o ś c i e l e św. B a r b a r y na rekolekcyach dla terminatorów urządzanych, gromy ciskano na socyalistów i organizacye nasze, wzywając wprost uczni do uczęszczania do „Przyjaźni“, gdzie miłość chrześcijańska pokazuje się mordowaniem własnych braci. Ale hola ks. biskupie Nowaku! Toż i my wobec tego musimy także urządzić nauki dla uczni, aby przedstawić waszą politykę!

Ze stowarzyszeń i zgromadzeń.

Kraków. 22 marca odbyło się zgromadzenie robotników stolarskich z dzielnicy Kazimierz. Przewodniczył tow. Podmokły. Referowali tow.: Kmiecik i Jaroszewski na temat organizacyi i obecnego zastoju. Jednomyślnem uznaniem potrzeby silnej organizacyi, zakończyło się zgromadzenie.

Jasienica. W niedzielę tj. 7 marca br. odbyło się tu zgromadzenie u p. Krzyszpienia w gospodzie Króla. Przewodniczył zast. przewodniczącego Paweł Podstawny, sekretarzował Jan Kynik, referował tow. Jaworski z Bielska. Powitał on zgromadzonych około 100 osób i do pierwszego punktu: „Sprawy bieżące w Austryi“ — wykazał dobitnie, że lud nie chce wojny, lecz pragnie pokoju, że wojna jest tylko pragnieniem wielkich posiadaczy, milionerów. W drugim punkcie „O organizacyi“—mówiąc, wzywał wszystkich, którzy nie są jeszcze w organizacyi, aby wszyscy stanęli jak jeden mąż w szeregi socyalnej demokracyi. Do trzeciego punktu, uwiadomił słuchaczy, że się ma założyć tutaj konsum, to też robotnicy powinni się zapisywać, żeby się bronić od wyzysku; jak będzie znaczny kapitał, to otworzymy takich konsumów więcej.

Robotnicy, Towarzysze! Trzymajcie się ręka w rękę, bo wtedy poznają ci panoczkowie wy-

zyskiwacze, że robotnicy nie dadzą sobą tak poniewierać.

Cieszyn. Walne zgromadzenie grupy miejscowej robotników drzewnych w Cieszynie odbyło się 28 lutego b. r., z porządkiem dziennym: 1. Przeczytanie protokołu, 2. Sprawozdania, 3. Wybór, 4. Wnioski i zapytania.

Przewodniczący wita zebranych i wspomina, że 16 lat upłynęło, jak garstka robotników różnych zawodów w Cieszynie z wielkiemi trudnościami założyła stowarzyszenie oświatowe. Głównem zadaniem tego stowarzyszenia było założeuie biblioteki i rozszerzanie gazet robotniczych pomiędzy robotnikami, oraz zwoływanie zgromadzeń, które bardzo często władza zakazywała. Stowarzyszenie oświatowe założyło także kółko śpiewackie, które istnieje aż do dnia dzisiejszego pod nazwą „Typographia“ i które uprzyjemniało i uprzyjemnia wszystkie uroczystości i zabawy robotnicze.

Stowarzyszenie oświatowe pomimo różnych przeszkód i prześladowań dobrze się rozwijało, tak, że już w roku 1896 musiano założyć stowarzyszenie o szerszym zakresie działania.

Założono więc stowarzyszenie ogólno-zawodowe, które już zwoływało zgromadzenia w całem Księstwie Cieszyńskiem. Ażeby jednak podołać całej pracy, przyszliśmy do przekonania, że istnieje konieczność założenia stowarzyszenia każdego zawodu osobno, ponieważ robotników danego zawodu można połączyć łatwiej w jedno ciało, a to ciało oddać na usługi dobrej sprawie robotniczej. Dlatego założyliśmy 10 lat temu Grupę miejscową robotników drzewnych dla Śląska i Galicyi. Gdy jednak przedsiębiorcy uczuli tę siłę zorganizowanych robotników, zaczęli prześladować gwałtownie przywódców organizacyi. Solidarność robotników jednak zwyciężyła, bo choć wielu robotników Cieszyn opuścić musiało, nie zginęli oni wcale, lecz owszem pracują gdzieindziej pod lepszymi warunkami niż w Cieszynie. Podróżowanie z jednego miejsca do drugiego, przyczyniło się do tego, że już w roku 1900 wystąpiliśmy ze związku dla Śląska i Galicyi, a przystąpiliśmy do Związku centralnego robotników drzewnych w Austryi, w którym mamy zabezpieczenie w razie bezrobocia, w podróży, w chorobie itd.

Przewodniczący wspomina, ile dobrego dla robotników drzewnych Grupa miejscowa uczyniła. Zaprowadzono krótszy dzień roboczy, podwyższono zarobki, obchodzenie się z robotnikami jest lepsze. Zarząd nie szczędził trudu, zwoływał zgromadzenia, rozdawał odezwy, opisywał stosunki panujące w Cieszynie, uświadamiał robotników i wyszkolił członków dla innych grup miejscowych. Dużo jeszcze jest pracy, bo dużo jest oziębłych i obojętnych kolegów, którzy stoją dziś zdala i którzy są przeszkodą dla dalszego rozwoju. Potem przystąpiono do porządku dziennego.

1. Protokół z poprzedniego Walnego zgromadzenia przeczytano i przyjęto do wiadomości.

2. Sprawozdanie kasowe zdaje tow. Siwy. Saldo z 1907 roku 88·66 K, dochody 1108·— K. Rozchód: do Centrali 510·08 K, zapomoga w chorobie 306·20 K, w podróży 32·21 K, w czasie bezrobocia 54·82 K, przesiedlenie, zapomoga dla rezerwistów i obrona prawna 44·01 K, za lokal 105·— K, inne wydatki 59·99 K. Gotówka na rok 1909 — 75·44 K. Fundusz strejkowy wynosi 334·14 K. Sprawozdanie z biblioteki zdaje tow. Jakobi: biblioteka posiada 400 książek; wypożyczono 190, z tych 96 polskich, 63 niemieckich, 31 czeskich; nie zwrócono 4 tomów. Sprawozdanie sekretarza tow. Ferfeckiego: z początkiem roku 1908 było członków 40, przystąpiło 14, przyjechało 14, odjechało 8, wykreślonych 13; liczba członków z początkiem roku 1909 — 47.

Zgromadzeń i odczytów było 8. Posiedzeń wydziału było 12, oraz wydano jedną odezwę. Za radą i wpływem organizacyi zdobyto we fabrykach meblowych giętych u Kona i Jaworka 10-godzinny dzień roboczy. Zgromadzeni uchwalili —po sprawozdaniu kontroli, która wszystko znalazła w porządku — jednogłośnie absolutoryum zarządowi.

Przy punkcie 3 wybrano prawie jednogłośnie na przewodniczącego tow. Lazara. Kasyerem został tow. Siwy, sekretarzem tow. Ferfecki, bibliotekarzem tow. Jakobi. Nowo wybrani zostali: tow. Klopstock, Weigl, Zaręba i Chromec.

Przy punkcie 4 uchwalono na lokal wraz z wkładkami pobierać pieniądze w wysokości 5 h tygodniowo.

Przewodniczący wzywa nowy zarząd i wszystkich członków, ażeby nie ustawali w pracy, ponieważ przedsiębiorcy, którzy w inny sposób nie mogli zwalczyć organizacyi, założyli stowarzyszenie tak zwanych robotników chrześcijańskich po to, ażeby siać niezgodę pomiędzy robotnikami i ażeby każdą akcyę ku polepszeniu bytu robotników zniszczyć przez samychże robotników.

Na tem zakończono Walne zgromadzenie.

Przegląd społeczny.

Strejki i lokauty w Niemczech w roku 1908. Ostatni numer miesięcznika „Reichs-Arbeitsblatt“ zawiera tymczasowe zestawienie o strejkach i lokautach, jakie miały miejsce w Niemczech w 4-tym kwartale 1908 roku. W połączeniu ze statystyką z poprzednich trzech kwartałów, otrzymujemy przybliżony pogląd na strejki i lokauty dla całego roku.

Ogółem w roku 1908 ukończono 1307 strejków, które dotyczyły 4817 zakładów i 67.993 strejkujących robotników. Odpowiednie liczby dla roku 1907 były takie: 2.266, 13.092 i 192.430. Wynik strejków w roku 1908 był następującym: w 210 wypadkach całkowicie pomyślnym, w 415 częściowo pomyślnym i w 682 niepomyślnym dla robotników.

Następnie co się tyczy lokautów, to w roku 1908 ukończono ich 181, obejmowały one 1729 zakładów i 44.416 robotników. Odpowiednie liczby dla roku 1907 są takie: 246, 5287 i 81.167. Wynik lokautów był w 114 wypadkach całkowicie pomyślnym, w 56 częściowo pomyślnym i tylko w 11 niepomyślnym dla przedsiębiorców.

Widzimy, że ruch strejkowy w roku 1908 znacznie osłabł w porównaniu z latami poprzednimi. Liczba strejków zmniejszyła się z 2403 w roku 1905 na 2331 w roku 1906, 2266 w roku 1907 i 1307 w roku 1908.

Liczba strejkujących w tych latach wynosiła: 408.145, 227.984, 192.430 i wreszcie w ostatnim roku jeszcze tylko 67.993, zmniejszyła się więc w stopniu jeszcze silniejszym.

Wynik strejków był w roku 1908 nieco bardziej niepomyślnym. Podczas gdy w roku 1907 jeszcze 16·4 proc. wszystkich strejków było dla robotników całkowicie, 41 proc. częściowo pomyślnych i tylko 42·5 proc. niepomyślnych, to w roku 1908 liczby te przedstawiały: 16·1 proc., 31·1 proc. i 52·3 procent.

Liczba lokautów również się zmniejszyła. Zastój w życiu gospodarczem, który w roku 1908 na dobre się rozpanoszył, nie pozostał bez wpływu na walki gospodarcze, podziałał on na nie hamująco. Jest to zwykłe zjawisko w latach depresyi ekonomicznej.

Z powodu strejków i bojkotów

omijać należy niżej wymienione miejscowości:

Tapicerzy: Wiedeń, Meran (Firma Forster).
Stolarze i robotnicy maszynowi: Budapeszt, Chodau (fabryka maszyn Gasch), Frydek Mistek, Karlsbad, Königsberg a. d. Eger (firma Ertl i Kneissl), Litomierzyce (firma Strohschneider), Morawska Ostrawa, Meran, Reichenberg, St. Loup, Vevey, Sarajewo (firma Buttazoni i Venturini), Wiedeń, Villach.
Kołodzieje: Wiedeń.
Pozłotnicy: Praga.

ZAWIADOMIENIA.

Kraków.

Do wszystkich grup i stacyj płatniczych Galicyi zachodniej!

Wszystkie listy w sprawie zgromadzeń, zakładania nowych grup proszę adresować do komitetu okręgowego robotników drzewnych dla Galicyi zachodniej. Referenta na zgromadzenie żądać należy przynajmniej na 3 dni przed terminem zgromadzenia. Adres: Jaroszewski Bolesław, Kraków, ul. Juliana Dunajewskiego 5.

Zarząd grupy krakowskiej Związku robotników drzewnych jeszcze raz upomina członków, aby nie zalegali z wkładkami dłużej jak 10 tygodni, gdyż w przeciwnym razie nie będą mieli wypłacanych zapomóg. Członkowie mają się meldować u sekretarza grupy w razie bezrobocia i choroby niezwłocznie, aby nie mieli potem trudności przy wypłacie.

Jaroszewski.

Towarzyszów, zamianowanych przez Zarządy grup i miejsc płatniczych korespondentami „Robotnika drzewnego“ — wzywa się niniejszem, aby do każdego numeru nadsyłali wiadomości zarówno z organizacyi, jakoteż z warsztatów i fabryk.

Redakcya.

Baczność! ---- Towarzysze! Kupujcie i popierajcie tylko pisma partyjne!

Gospodynie! Czyńcie wszystkie zakupy przedświąteczne w sklepie robotniczego stowarz. spożywczego **„Naprzód“** Kraków Wiślna 8.

„Album Ludowe“ Artura Grottgera Wydanie III. 27 obrazów Cena 40 h.
Najpiękniejszy podarunek gwiazdkowy!
Do nabycia u kolporterów partyjnych, w księgarniach oraz u tow. Z. Klemensiewicza, Wiślna 5.

AFISZE na Zgromadzenia i Odczyty (do wypełniania) wysyła wyłącznie tylko za zaliczką po cenie: 50 sztuk 2 K. 72 h., 100 sztuk 4 K. 72 h.
Administracya wydawnictw partyjnych: Z. Klemensiewicz, Kraków, ul. Wiślna 5.

Wyszła z druku w drugiem wydaniu na różnokolorowym kartonie barwna karta korespond.
Klub polskich posłów socyalno-demokratyczn. w Radzie Panstwa.
Cena 10 hal. Do nabycia u kolporterów partyjnych oraz u tow. Z. Klemensiewicza, ul. Wiślna 5.

Właściciel T. Mrkwiczka. Wydawca i odpowiedzialny Redaktor: Zygmunt Klemensiewicz. Drukarnia Ludowa, ul. Filipa 11.